

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.I.169/2023/51.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Domonyai Alexa, a tanács elnöke

Dr. Tuba István Krisztián, előadó bíró

Dr. Gimesi Ágnes, bíró

Dr. Kardos Andrea, bíró

Dr. Schmidt Péter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2024. április 9.

Az ügy tárgya: közokirat-hamisítás büntette és más bűncselekmény

Terhelt(ek): Terhelt1

Elsőfok: Gödöllői Járásbíróság, 5.B.364/2021/11., ítélet, előkészítő ülés,
2022. március 16.

Másodfok: Budapest Környéki Törvényszék, 5.Bf.228/2022/12., végzés,
tanácsülés, 2022. november 24.

Az indítvány előterjesztője: Pest Vármegyei Főügyészség

Rendelkező rész

A Kúria a közokirat-hamisítás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben Pest Vármegyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Gödöllői Járásbíróság 5.B.364/2021/11. számú ítéletét és a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bf.228/2022/12. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárásban felmerült 286.430 (azaz kettőszáznolcvanhatezer-négyszázharminc) forint büntügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Gödöllői Járásbíróság a 2022. március 16. napján meghozott 5.B.364/2021/11. számú ítéletével Terhelt1 terheltet bűnösnek mondta ki hamis vád vétségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 269. § a) pont] és közokirat-hamisítás büntetésében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont]. Ezért őt – mint többszörös visszaesőt, halmazati büntetésül – 1 év 2 hónap, börtön fokozatú szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a terhelt nem bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a büntügyi költségről is.

[2] A kétirányú fellebbezések folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2022. november 24. napján meghozott 5.Bf.228/2022/12. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] **II.** A jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben a Pest Vármegyei Főügyészség nyújtott be felülvizsgálati indítványt.

[4] Indoka szerint a terheltet a jelen felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló bűncselekményektől eltérő cselekmény miatt folyamatban volt büntetőeljárásban kibocsátott európai elfogatóparancs alapján fogták el az Egyesült Királyság területén, ám elfogásakor és átadásakor nem alkalmazták a specialitás elvét, jóllehet annak feltételei fennálltak. Kifejtette, hogy a specialitás elve értelmében az átadott személlyel szemben az átadása alapjául szolgáló bűncselekménytől különböző más bűncselekmény miatt nem indítható büntetőeljárás, kivéve, ha a specialitás jogáról a terhelt kifejezetten lemond, illetve az átadó ország igazságügyi hatósága hozzájárul az eljárás lefolytatásához. A specialitásról a terhelt nem mondott le, illetve a büntetőeljáráshoz a külföldi igazságügyi hatóság nem adta hozzájárulását. Mindezek alapján sérült az Európai Unió tagállamaival folytatott büntügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény (a továbbiakban: Eube. tv.) – a terhelt átadásakor hatályos – 30. § (1) bekezdésében, majd a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 2021. január 1. napjától hatályos 721/A. § (1) bekezdésében foglalt szabály is, figyelemmel arra, hogy a büntetőeljárás lefolytatásának ezen akadály elhárításának érdekében a szükséges intézkedések elmaradtak.

[5] Álláspontja szerint a Be. 649. § (2) bekezdés f) pontjában foglalt felülvizsgálati ok fennáll, ezért indítványozta, hogy a Kúria tegye meg a Be. 721/A. § (2) bekezdés a) illetve b) pontja szerint a specialitás, mint eljárási akadály elhárításához szükséges intézkedéseket, majd az elsőfokú ítéletet a Be. 721/A. § (8) bekezdése alapján hatályában tartsa fenn.

[6] A Legfőbb Ügyészség a BF.44/2023/5. számú átiratában a Pest Vármegyei Főügyészség indítványát fenntartotta azzal, hogy a Kúria a Be. 721/A. § (2) bekezdés a) illetve b) pontja szerinti intézkedések megtételét követően a jogerős ítéletet a Be. 721/A. § (8) bekezdése alapján hatályában tartsa fenn, ha az eljárási akadály elhárult, azonban a Be.

721/A. § (9) bekezdése alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezéséről és az eljárás megszüntetéséről határozzon, ha az akadály elhárítása érdekében tett valamennyi intézkedés eredménytelen maradt.

[7] **III.** A Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati indítvány alapos, azonban a törvénysértés a felülvizsgálati eljárásban orvosolható volt, az alábbiak szerint.

[8] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában meghatározott és a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt okokból biztosítja a jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét.

[9] A Kúria a felülvizsgálati indítványt – a törvényben meghatározott kivétellel – tanácsulésen bírálja el [Be. 660. § (1) bekezdés]. A Kúria a felülvizsgálati indítványról nyilvános ülésen határoz, ha a terhelt vagy a védő a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül ezt indítványozta, vagy ezt a tanács elnöke egyéb okból szükségesnek tartja [Be. 660. § (2) bekezdés a), b) pont]. A terhelt és védője a nyilvános ülés megtartását nem indítványozta, miután azonban a felülvizsgálati eljárásban a terhelt nyilatkozatának felvétele szükséges volt, a tanács elnöke a nyilvános ülés tartásáról döntött.

[10] 2. A Be. 649. § (2) bekezdés f) pontja értelmében felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a jogerős határozatát a specialitás szabályán alapuló mentességnek, a törvényben meghatározott mentelmi jogon alapuló mentességnek vagy a nemzetközi jogon alapuló mentességnek a megsértésével hozta meg.

[11] A Be. 721/A. § (1) bekezdés szerint az átadás, kiadatás, illetve egyéb büntügyi jogsegély keretében Magyarországra érkezett elkövetőt nem lehet gyanúsítottként kihallgatni, nem lehet vele szemben kényszerintézkedést alkalmazni és nem lehet vele szemben vádat emelni a Magyarországra érkezést megelőzően elkövetett bűncselekmény miatt (specialitás), kivéve, ha törvény vagy törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés az elkövetővel szemben a büntetőeljárás lefolytatását lehetővé teszi (specialitás alóli kivételek).

[12] A specialitás szabályáról szóló, a terhelt átadásakor hatályos Eube. tv. 30. § (1) bekezdése kimondja, hogy „az átadott személlyel szemben az átadása előtt elkövetett, az átadásának alapjául szolgáló bűncselekménytől különböző egyéb bűncselekmény miatt nem indítható büntetőeljárás, nem ítéltető el, és egyéb módon sem fosztható meg szabadságától.” Ez szintén a specialitás szabályának megfogalmazása.

[13] A specialitás az adott személlyel szemben mind az eljárás megindítását, mind annak folytatását és érdemi határozat meghozatalát, valamint a szabadságkorlátozással járó büntetés és (kényszer)intézkedés végrehajtását megakadályozza.

[14] A Kúria az iratok alapján megállapította, hogy Terhelt1 terheltet a jelen felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló, jogerős ítélettel elbírált bűncselekményektől eltérő bűncselekmény miatt az Esztergomi Járásbíróság által 1.Bny.25/2017/2. számon kibocsátott európai elfogatóparancs alapján, 2017. december 13. napján fogták el az Egyesült Királyságban és helyezték átadási letartóztatásba, magyarországi átadására pedig 2019. szeptember 25. napján került sor. A terhelt átadását követő naptól kezdődően jelenleg is más ügyben jogerősen kiszabott szabadságvesztés büntetését tölti.

[15] A terhelttel szemben kibocsátott európai elfogatóparancs nem vonatkozott a jelen felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló bűncselekményekre, vagyis nem tartalmazta a Gödöllői Járásbíróság 5.B.364/2021/11. számú ítéletével elbírált cselekmény megjelölését, leírását.

[16] A jelen felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló jogerős ítélettel elbírált bűncselekmények elkövetési ideje 2016. december 26. napja.

[17] A terhelt átadásának napján a jelen felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény miatt a büntetőeljárás a Pestvidéki Nyomozó Főügyészség előtt Nyom.82/2017. szám alatt nyomozati szakban volt, az eljárás azonban ténylegesen nem folyt, mivel a nyomozó hatóság azt felfüggesztette.

[18] Az iratokból megállapíthatóan Terhelt1 terheltet az átadása során és az átadása után nem tájékoztatták a specialitás szabályának alkalmazásához fűződő jogáról, így értelemszerűen nem is nyilatkoztatták arról, hogy e jogáról le kíván-e mondani. Emellett az átadó brit igazságügyi hatóság az átadáskor, illetve a jelen felülvizsgálati eljárás megindításáig nem tett olyan nyilatkozatot, amellyel hozzájárult volna a terhelttel szemben az átadása előtt elkövetett, az átadásának alapjául szolgáló bűncselekménytől különböző egyéb bűncselekmény miatt a büntetőeljárás lefolytatásához.

[19] A NEBEK Nemzetközi Bűnügyi Igazgatóság Bűnügyi Együttműködési Főosztálya 2019. szeptember 26. napján tájékoztatta az érintett hatóságokat arról, hogy a terhelttel szemben alkalmazandó lett volna a specialitás szabálya és arról is, hogy a Eube. tv. 30. § (2) bekezdése szerinti kivételek nem állnak fenn.

[20] A Budapesti Regionális Nyomozó Ügyészség a specialitás feloldásához szükséges intézkedések megtétele nélkül, a 2.Nyom.288/12019. számú határozatával a jelen felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló bűncselekmények miatt a büntetőeljárás folytatásáról határozott, majd 2021. december 20. napján benyújtotta a vádiratot a Gödöllői Járásbíróságra.

[21] Ezt követően a terheltet a Gödöllői Járásbíróság 2022. március 16. napján meghozott 5.B.364/2021/11. számú ítéletével bűnösnek mondta ki hamis vád vétségében és közokirat-hamisítás büntetében; vele szemben végrehajtandó szabadságvesztést szabott ki. Az ítélet a Budapest Környéki Törvényszék 5.Bf.228/2022/12. számú végzésével 2022. november 24. napján jogerőssé vált.

[22] Fentiek alapján megállapítható, hogy a jogerős ítéletet a bíróság a specialitás szabályainak figyelmen kívül hagyásával hozta, ezért az törvénysértő. Ekként a Pest Vármegyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa alapos.

[23] Helyesen utalt arra az indítványozó ügyészség, hogy a Gödöllői Járásbíróság 5.B.364/2021/11. számú ítélete jogerőssé válásának napján (2022. november 24.) az Egyesült Királyság már nem volt az Európai Unió tagállama, ezért az Eube. tv. hatálya az Egyesült Királysággal folytatott bűnügyi együttműködésre már nem terjedt ki. Ezt követően a 2021. május 1. napjától hatályos, az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség és másrésről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága között létrejött Kereskedelmi és Együttműködési Megállapodásban (a továbbiakban: Megállapodás) foglalt szabályokat kell alkalmazni, amely közjogi értelemben nemzetközi szerződés, és Magyarországon is belső jogként érvényesül.

[24] A Megállapodás 625. cikk (2) bekezdése értelmében – az (1) és (3) bekezdésben említett esetek kivételével – az átadott személy az átadása előtt elkövetett, az átadásának alapjául szolgáló bűncselekménytől különböző egyéb bűncselekmény miatt nem vonható büntetőeljárás alá, nem ítéltető el, és egyéb módon sem fosztható meg szabadságától (specialitás).

[25] A Megállapodás 625. cikk (3) bekezdés f) pontja kizárja a specialitást, mint eljárási akadályt, amennyiben a személy, az átadása után, az átadását megelőzően elkövetett, meghatározott cselekmények vonatkozásában kifejezetten lemondott a specialitás szabályának alkalmazásához fűződő jogáról. A lemondó nyilatkozatot a kibocsátó állam illetékes igazságügyi hatósága előtt kell megtenni, és azt az adott állam belső jogának megfelelően kell jegyzőkönyvbe venni; a lemondó nyilatkozatot úgy kell megfogalmazni, hogy abból egyértelműen kitűnjön, hogy azt az érintett személy önként és az abból adódó

következmények teljes tudatában tette; e célból a személynek jogában áll ügyvédet igénybe venni.

[26] A Megállapodás 625. cikk (3) bekezdés g) pontja szerint nem alkalmazandó a specialitás szabálya akkor sem, ha a személyt átadó végrehajtó igazságügyi hatóság az e cikk (4) bekezdésével összhangban hozzájárulását megadja. A (4) bekezdés értelmében a hozzájárulás iránti kérelmet a 606. cikk (1) bekezdésében felsorolt információk és a 606. cikk (2) bekezdése szerinti fordítás kíséretében kell benyújtani a végrehajtó igazságügyi hatósághoz. A hozzájárulást meg kell adni, amennyiben a bűncselekmény, amelyre vonatkozóan azt kéri, e cím rendelkezései szerint önmagában is átadási kötelezettséget von maga után.

[27] A Megállapodás 625. cikk (2) és (3) pontja a specialitás szabályáról és a kivételekről az Eube. tv. 30. § (1) és (2) bekezdésével megegyezően rendelkezik, a specialitás jogának sérelme tehát az ítélet jogerőre emelkedésekor fennállt. Azonban az eljárási akadály elhárításának lehetősége – továbbra is – adott.

[28] 4. A Be. 721/A. § (2) bekezdése alapján a büntetőeljárás lefolytatásának a specialitás szabályának megsértésében álló akadálya a terheltnek a specialitás szabályáról történő lemondásával, illetve az arra jogosult állam hozzájárulásával elhárítható, ha törvény vagy törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés lehetővé teszi. Erre – a fentiek szerint – a Megállapodás 625. cikk (3) bekezdés f) és g) pontja is, a (4) bekezdésében foglaltak figyelembevételével, lehetőséget ad.

[29] A specialitás szabályán alapuló mentességből fakadó akadály elhárítására vonatkozó kötelezettség az eljárás minden szakaszában, így a felülvizsgálati eljárásban, a Kúriára vonatkozóan is fennáll. Ennek során – amennyiben a terhelt nyilatkozatának beszerzése az eljárás korábbi szakaszában még nem történt meg – meg kell hallgatni a terheltet az akadály elhárítása érdekében. A terhelt meghallgatására a Be. 721/A. § (5) bekezdése rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával, nyilvános ülésen kerülhet sor.

[30] Erre figyelemmel a Kúria az ügyben 2023. június 20. napjára nyilvános ülést tűzött, és a terheltet nyilatkoztatta arról, hogy lemond-e a specialitás szabályán alapuló mentességéről. A terhelt a nyilvános ülésen, a nyilatkozata jogkövetkezményeinek ismeretében adott válasza értelmében nem mondott le a specialitás szabályából fakadó mentességéről (Bfv.I.169/2023/6. számú jegyzőkönyv).

[31] Erre tekintettel a Kúria a Be. 721/A. § (2) bekezdés b) pontja, valamint a Megállapodás 625. cikk (3) bekezdés g) pontja alapján, a Megállapodás 625. cikk (4) bekezdésének megfelelő tartalommal jogsegély keretében megkereste az Egyesült Királyság illetékes igazságügyi hatóságát a büntetőeljárás lefolytatásának akadályát képező specialitás szabálya alóli mentességet jelentő igazságügyi hatósági hozzájárulás megadása tárgyában.

[32] Az illetékes brit igazságügyi hatóság (Westminster Magistrates' Court) kérésére a Kúria beszerezte a terhelt védőjének a jogsegély iránti megkereséssel kapcsolatos nyilatkozatát. A védő – további indokolás nélkül – azt kérte, hogy az Egyesült Királyság igazságügyi hatósága ne adja meg hozzájárulását. A terhelt a rendelkezésére álló határidőn belül a jogsegély iránti megkereséssel kapcsolatos észrevételt nem tett. Határidőn túl a kézbesítési íven azt jelezte, hogy a jogsegély iránti megkeresés kapcsán észrevételt kíván tenni, ezt azonban utóbb írásban nem tette meg. A Kúria, az illetékes brit hatóság kérésének megfelelően, tájékoztatta a terheltet és a védőt a brit hatóság által az ügyben kitűzött tárgyalás időpontjáról, valamint a jogi képvisellel kapcsolatos szabályokról.

[33] Ezt követően a brit igazságügyi hatóság 2023. december 15. napján kelt – az Igazságügyi Minisztérium közvetítésével a Kúriára 2024. január 8. napján érkezett – 012301593187 számú (NCA hivatkozási azonosító: FP1-141751795-21) – határozatával

megadta hozzájárulást a jogsegély iránti megkeresés alapjául szolgáló büntetőeljárás lefolytatásához (Bfv.I.169/2023/42. számú irat).

[34] Az illetékes brit igazságügyi hatóság hozzájárulása értelmében a Megállapodás 625. cikk (3) bekezdés g) pontja és a Be. 721/A. § (2) bekezdése alapján a terhelt esetében a specialitás szabálya a Gödöllői Járásbíróság 5.B.364/2021/11. számú ítélete és a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bf.228/2022/12. számú végzése alapjául szolgáló bűncselekmények miatt lefolytatott büntetőeljárás tekintetében nem alkalmazható. Így, bár az alapügyben eljáró bíróságok határozataikat valóban a specialitás szabályán alapuló mentesség megsértésével hozták meg, a büntetőeljárás lefolytatásának a specialitás jogán alapuló akadálya a fenti eljárás eredményeképpen elhárult.

[35] A Kúria 2024. április 9. napjára újabb nyilvános ülést tűzött, melyen a terhelt szabályszerű értesítés ellenére nem jelent meg, és írásbeli észrevételt sem tett. A terhelt védője úgy nyilatkozott, hogy az igazságügyi hatóság hozzájárulását tudomásul veszi, egyéb indítványt nem tett.

[36] A Legfőbb Ügyészség képviselője a nyilvános ülésen – miután a brit igazságügyi hatóság a büntetőeljárás lefolytatásához megadta a hozzájárulását – a Be. 721/A. § (8) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

[37] A Be. 721/A. § (8) bekezdése értelmében a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot nem ügydöntő végzésével hatályában fenntartja, ha a büntetőeljárás lefolytatásának a specialitás szabálya megsértése révén beállt akadálya az arra jogosult állam hozzájárulásával elhárult.

[38] A Kúria hivatalból elvégzett vizsgálata [Be. 659. § (6) bekezdés] során felülvizsgálatot megalapozó további feltétlen eljárási szabálysértést [Be. 649. § (2) bekezdés] sem észlelt.

[39] **IV.** Mindezekre tekintettel a Kúria a Be. 660. § (2) bekezdés b) pontja szerint nyilvános ülésen eljárva, a Gödöllői Járásbíróság 5.B.364/2021/11. számú ítéletét és a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bf.228/2022/12. számú végzését a Be. 721/A. § (8) bekezdése és 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[40] A felülvizsgálati eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli [Be. 664. § (1) bekezdés].

[41] A Kúria az ügyben öttagú tanácsban járt el [a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdés, a Kúria ügyelosztási rendje IV.6. pont].

[42] A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdésére figyelemmel fellebbezésnek, a 650. § (1) bekezdés b) pontja alapján pedig felülvizsgálatnak nincs helye.

[43] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul.

[44] A Be. 652. § (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be.

Budapest, 2024. április 9.

Dr. Domonyai Alexa s.k. a tanács elnöke, Dr. Tuba István Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró